

**ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА
ОБЛАСТЕН ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ НА ГОРСКИТЕ ТЕРИТОРИИ НА
ОБЛАСТ СЛИВЕН**

НЕТЕХНИЧЕСКО РЕЗЮМЕ

Увод

Разработването на доклад за Екологична оценка /ЕО/ се извършва на основание чл.81, ал.1, т.1 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/ и становище на МОСВ, изх.№ЕО-23/16.08.2024г., съгласно което **Областният план за развитие на горските територии (ОПРГТ) на област Сливен** попада в обхвата на разпоредбите на чл.85, ал.1 от ЗООС, област „горско стопанство“, като предвижданията му очертават рамка за бъдещо развитие на инвестиционни предложения по Приложения №1 и 2 на ЗООС. Предвид това, във връзка с разпоредбите на чл.2, ал.1, т.1 от Наредбата за реда и условията за извършване на екологична оценка на планове и програми, планът подлежи на задължителна екологична оценка /ЕО/.

Областният план за развитие на горските територии на област Сливен, предмет на екологична оценка, наричан по-нататък за краткост ОПРГТ или планът, се изготвя на основание на чл. 12 от Закона за горите и по възлагане на РДГ-Сливен. Изработването на ОПРГТ е финансирано по проект „Мерки за опазване на малкия креслив орел и неговите местообитания в България“ и е разработено от екип на „Географика“ ООД, София.

Перспективният срок на действие на ОПРГТ е 10 години и обхваща всички горски територии в областта с обща площ 156 495 ha, независимо от тяхната собственост-държавни гори, общински гори, гори на частни физически и юридически лица и др.

Съгласно чл.51, ал.1 от Наредба №18/07.10.2015г., с областните планове за развитие на горските територии се цели:

- изработването на единна горскостопанска карта на горските територии за областта;
- функционално зониране на горските територии;
- възмездно ползване на обществените екосистемни ползи;
- целите на управлението на горските територии и на ловното стопанство;
- екологична и социално-икономическа оценка.

Съгласно чл.51, ал.2 от същата наредба, **основните задачи** на областните планове за развитие на горските територии са:

- идентифициране и включване в процеса на планиране на заинтересованите лица;
- определяне на зоните за защита от урбанизация;
- определяне на основните дървесни и храстови видове за залесяване;
- определяне на конкретните горски територии и зоните извън тях, в които ползването на обществени екосистемни ползи е възмездно;
- определяне на видовете стопански дейности, за които се дължи плащане на обществени екосистемни ползи;
- категоризация на горските територии.

Съгласно изискванията на Закона за опазване на околната среда (ЗООС), **задачите на Екологичната оценка (ЕО)** са:

- да опише и определи екологичното състояние на територията, предмет на ОПРГТ;
- да формулира съществуващите екологични проблеми, районите с особено екологично значение, рисковите зони, потенциалните въздействия в зоната на влияние;
- да определи бъдещото състояние на околната среда без прилагането на плана;
- да определи обвързаността на целите на плана с националната стратегия за околна среда;
- да анализира и оцени предложените алтернативи за развитието на територията в перспектива;

- да анализира силните и слаби страни на определени функции и тенденции на развитие;
- да формулира и предложи мерки за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от реализацията на плана.

Съгласно изискванията на чл.86, ал.2 от ЗООС екологичната оценка включва информация, **съответстваща** на степента на подробност на плана.

Колективът, разработил екологичната оценка е съставен от експерти и консултанти под ръководството на м. г. н. Пламен Станев и д-р г. н. Екатерина Гюлеметова, тел. за връзка 02/9867167.

За постигане на целите на екологичната оценка, посочени по-горе, авторският колектив на ЕО анализира и оценява ОПРГТ на област Сливен на база методически подход, според който:

- **по характер** ОПРГТ представлява проектен управленски документ;
- **по статус** – документ, регламентиращ управленски действия в границите на горските територии на областта;
- **по значение** – програмен документ, определящ стратегиите за развитие на планираната територия в перспектива;
- **по период на прилагане** – 10 години.

Съгласно обяснителната записка на Областния план за развитие на горските територии /ОПРГТ/ на област Сливен, **главната цел на плана е да се определи стратегическата рамка за развитие на горските територии в областта, която задава целите и приоритетите за устойчиво интегрирано областно развитие.** Съгласно обяснителната записка на плана, *горски територии* са земите, които по закон се използват за горско стопанство и се стопанисват по Закона за горите (ЗГ).

В обхвата на главната цел на ОПРГТ, подцелите се формулират както следва:

1. Изработване на единна горскостопанска карта на горските територии в областта;
2. Функционално зонироване на горските територии;
3. Възмездното ползване на обществените екосистемни ползи;
4. Цели на управление на горските територии и ловните стопанства;
5. Екологична и социално-икономическа оценка.

Предмет на планиране от ОПРГТ е област Сливен, в частност горските територии, разположени в границите ѝ. Основните характеристики на областта и горските територии са представени по-долу.

Кратка характеристика на област Сливен

- **местоположение** – Южна България, Югоизточен регион;
- **граници** – от север – област Шумен, Търговище и Велико Търново, от юг и запад – област Стара Загора, от изток – област Бургас, от югоизток – област Ямбол.
- **релеф** – разнообразен – полупланински и планински на север и равнинен – на юг; средна надморска височина за областта – 800 м.; повече от 82% от горските територии принадлежат към височинен пояс 400-800 м.; с най-разнообразен релеф се отличава община Сливен, в която са представени части от 5 физикогеографски области – Стара планина, Сливенска котловина, Средна гора, Горно Тракийска низина, Предбалкан, следвана по разнообразие на релефа от община Твърдица, в която са разположени части от 3 физикогеографски области – Средна Стара планина, Твърдишка котловина и Средна гора; в

останалите 2 общини са представени части от по 2 физикогеографски области – Средна гора и Горно Тракийска низина в община Нова Загора и Източна Стара планина и Източен Предбалкан – в община Котел;

- **геоложки строеж** – областта принадлежи към Източно-предбалканската и Източно-балканската тектонски зони, характеризиращи се с много разнообразен скален състав;

- **площ** на областта – 3544,1 км²; обединяваща 4 общини – Сливен, Котел, Нова Загора и Твърдица; областта заема 3,19% от територията на Р България; с най-голяма площ е община Сливен – 38,6% от територията на областта, следвана от община Нова Загора – 24,74 % и община Котел – 24,2 %, като най-малка е тази на община Твърдица – 12,5%.

- **селищна мрежа** – общо 110 населени места, в т.ч. 6 града и 104 села;

- **население** – 172690 жители по последното преброяване от 2021 г., като според статистически справочник на НСИ населението в областта е намаляло с 12,6 % в сравнение с данните от предходното преброяване от 2011 г. – ниво над средното за страната. В градовете живее 65 % от населението в областта. Разпределението по общини е както следва: Сливен – 65,4 %, Нова Загора – 17,7 %, Котел – 9,2 % и Твърдица – 7,7.

- **демографска характеристика** – наблюдава се тенденция към намаляване броя на населението на областта, висок относителен дял на ромско население, висок относителен дял на лица с ниско образование, висок коефициент на безработни лица;

- **икономика и селско стопанство** – разнообразна отраслова структура – добивна, преработваща, селско, горско и рибовъдно стопанство и туризъм, дърводобив и дървопреработване, хотелиерство и ресторантьорство; промишленият сектор е представен от хранителни продукти и напитки, производство на текстил и облекла, обработка на кожи и производство на кожени изделия, производства на хартия и картонени изделия, производство на лекарствени средства и продукти; производство на ел-енергия, шивашка промишленост; за селскостопанското производство е характерно зърнопроизводството, овощарство, лозарство, зеленчукопроизводство; водеща роля в областта има животновъдството, производство на комбинирани фуражи, преработка и производство на млечни и месни продукт и други;

- **климат** – разнообразен, с представителство на климатични особености, характерни за умерено-континенталната и преходно-континентална подобласти, с представителство на Предбалканския климатичен район, Задбалкански нископланински район, район на източните задбалкански полета, район на Задбалканските котловини, район на Сърнена гора, район на Горнотракийска низина;

- **повърхностни води** – значителен хидроложки потенциал, представен от долините на реките Луда Камчия, Тича (Голяма Камчия) и Тунджа с множество притоци, сравнително къси, маловодни с непостоянен режим, на места с големи наклони на надлъжния профил, с предимно дъждовно подхранване за по-ниските части на областта и снежно подхранване – за по-високите места; реките Домуз дере и Циганска река, част от водосбора на р. Тунджа на територията на община Твърдица, се използват за водоснабдяване.

- **почви** – разнообразни, предимно песъкливо-глинести и глинесто-песъкливи с преобладаване на среднодълбоките почви; с най-висок относителен дял са канелените горски почви (41,7%), следвани от кафяви горски наситени почви (26,9%), кафяви горски ненаситени почви – 16,9% и обикновени сиви почви – 8,5%;

- **физико-геоложки процеси и явления** – значително разнообразие от геоложки форми и процеси – скални феномени, пещери, водопади, карстови образувания, висок сеизмичен коефициент, изветрителни и свлачищно-срутищни процеси;

- **полезни изкопаеми** – областта не разполага с големи запаси и находища на полезни изкопаеми; установените и работили находища на черни каменни въглища, уранови руди, медни руди, кварцит, доломит и други са с прекратена експлоатация;

- **минерални води** – важен хидроложки ресурс за областта са минералните извори в близост до Сливен, Нова Загора и Шивачево;
- **транспортна мрежа** – добре развит сухоземен транспорт; през територията на областта преминава Общоевропейски коридор ОЕТК; общата дължина на изградената пътна мрежа в областта възлиза на 540 км.; ж.п. линиите са със дължина 130 км;
- **водоснабдяване** – областта разполага с множество водоизточници, но от началото на 2024 г. до месец август в част от населените места от общините Сливен, Котел и Твърдица има режимно водоснабдяване:
 - за община Сливен: с. Сотиря, с. Биково, с. Бяла, с. Градско, с. Чинтулово, с. Голямо Чочовени;
 - за община Котел: г. Котел, с. Тича, с. Градец, с. Ябланово, с. Филаретово, с. Малко село, с. Топузово, с. Соколарци, с. Жеравна, с. Остра могила.
 - за община Твърдица: гр. Твърдица, кв. „Козарево“, гр. Шивачево, с. Сборище, с. Оризари.

В областта е изграден един от най-големите язовири в България – Жребчево, с основна функция – напояване; на територията на община Сливен е изграден язовир Асеновец, който се използва за питейно-битови цели.

- **канализация** – ниска степен на изграденост, канализационна мрежа е изградена само в големите населени места, останалите селища са на попивни кладенци и/или на изгребни ями; изградени са две ПСОВ-Сливен и Нова Загора;
- **енергийна система** – добре изградена, висок енергиен потенциал от ВЕИ
- **газоснабдяване** – през територията на областта преминава южния клон на националната газопреносна мрежа с потенциал за разширение на газоснабдяването в областта;
- **КИН** – разнообразно, разнородно и териториално разпръснато културно наследство, регистрирани са повече от 1250 паметници на културата, от които 46,4% в община Котел, 37,8% - в община Сливен, 12,4% - в община Нова Загора и 3,3% - в община Твърдица; в областта са налични около 120 праисторически селища и множество археологически паметници; за архитектурни резервати са обявени Жеравна, Катунище и част от Котел;
- **туризъм** – областта се характеризира с наличие на разнообразни природни даденост, мотивиращи развитие на разнообразни форми на отдиш и туризъм – ваканционен, селски, културен, планински, маршрутно-познавателен, лов и риболов, спелеотуризъм, скално катерене и други.
- **ловни ресурси** – установено е наличие на голямо разнообразие от дивечови местообитания, предпоставка за богато видово разнообразие; дивеча е представен от сърна, благороден елен, дива свиня, елен лопатар, муфлон, див заек, яребица, фазан, тракийски кеклик, пъдпъдък, лисица, язовец, чакал и други;
- **защитени зони** от екологична мрежа Натура 2000 – общо 24, от които 6 по Директивата за опазване на дивите птици и 18 по Директивата за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна;
- **защитени територии** (по данни от писмо на МОСВ с изх.№ЕО-23/14.01.2025г.) - общо 46, от които 1 природен парк, 2 резервата, 2 поддържани резервата, 17 защитени местности и 24 природни забележителности. Със свое становище асоциация на парковете уведомява, че съгласно публичния регистър на ЗТ защитените местности в област Сливен са 15, а природните забележителности – 26 бр.

Кратка характеристика на горските територии в област Сливен

Обща характеристика на горските територии

- **принадлежност** – според горско-растителното райониране, област Сливен попада в Тракийска горскорастителна област, подобласти Горна Тракия и Източна Стара планина;
- **горскорастително райониране** – в подобласт Горна Тракия има 3 района със 7 подрайона, а в подобласт Източна Стара планина – 2 района с 4 подрайона;
- **площ на горските територии** – общо за областта 156441ha, в т.ч. 144824ha залесена площ, като 38% са в община Котел, 36,3%, в община Сливен, 18,4% - в община Твърдица, 7,1% - в община Нова Загора.
- **местоположение** – по-голямата част от горските територии са разположени в равнинно-хълмист-предпланински пояс на дъбовите гори на надморска височина до 800м (78,83%); останалите – в средния планински пояс на горите от бук и иглолистни видове; високопланинските гори с надморска височина 1400-1500 м и заливните крайречни територии до 100 м.н.в. са с много малък териториален обхват;
- **стопански класове** – пет стопански класа формират над половината (57,79%) от ресурсния потенциал на горите в областта: бук, високо- и среднобонитетен (10930667 m3), келявгабър (439476 m3), смесен смърч (769354 m3), дъбов средно- и нискобонитетен (856282 m3), дъбов за превръщане (856282 m3) и церов за превръщане (656051 m3)
- **вид на горите в залесените площи** – с преобладаващо участие са широколистните високостъблени гори – 39,% от общата залесена площ, следвана от издънковите гори за превръщане – 30,6% , иглолистни гори – 15,2% и нискостъблени гори – 13,3%;
- **собственост на горските територии** – 80% са държавни гори, 11,4% - общински, 4,4% - на частни физически и юридически лица, 4,2% - други;
- **стопанисване и управление** – горските територии на територията на област Сливен се стопанисват от 7 ДГС – Котел, Кипилово, Нова Загора, Сливен, Стара река, Твърдица и Тича; държавни ловни стопанства в областта няма;
- **лесистост** – с най-висока лесистост в областта е община Котел (64,2%), следвана от община Твърдица (60,4%), община Сливен (38,6%) и община Нова Загора (13,1%) при средна лесистост за областта – 40,9%;
- **горски месторастения** – областта се характеризира с голямо типово разнообразие на горските месторастения; установени са 47 типа с преобладаване на средно богати до богати месторастения;
- **основни видове представители на дървесната растителност** в областта – бук, зимен дъб, благун, цер, явор, келяв габър, мъждрян, кестен и други, както и бял бор, черен бор, смърч, обикновена ела, дугласка и други, тополя, върба, черна елша;
- **залесена площ по дървесни видове** – установени са общо 37 основни дървесни вида, от които букът е с най-голяма залесена площ – 47736 ha, следвана от келяв габър (17365 ha), зимен дъб (14541 ha), благун (12026 ha), бял бор (10450 ha);
- **гори във фаза на старост** – общо 4255,4 ha за областта, от които ТП ДГС Котел (включително ТП ДГС Кипилово) – 1898,4 ha, ТП ДГС Нова Загора – 235,5 ha, ТП ДГС Сливен - 892,4 ha, ТП ДГС Стара река – 586,7 ha, ТП ДГС Твърдица – 205,5 ha, ТП ДГС Тича 436,9 ha, съгласно Приложение № 3 към заповед № РД49-421/02.11.2016 г. на министъра на земеделието и храните.

Функционална принадлежност на горските територии

Защитни горски територии:

- *горски територии за защита на почвите* - заемат обща площ от 23133,0 ha, от която 21660,0 ha залесена и 1473,0 ha незалесена;
- *горски територии за защита на водите* – обхващат площ от 2314 ha, от които 1989 ha залесени и 325 ha – незалесени;

- *горски територии за защита на урбанизирани територии* – общата им площ в областта е 7657 ha, от които 6 901 ha залесени и 756 ha – незалесени, с посочено разпределение в общините Котел, Нова Загора, Сливен и Твърдица;
- *горски територии за защита на сгради и обекти на техническата инфраструктура* - обща площ 14361 ha, от които 13334 ha залесени и 1027 ha - незалесени;
- *горски територии от горната граница на гората* - обща площ 183 ha, от които 178 ha залесени и 5 ha – незалесени, с най-голям относителен дял са тези горски територии в община Котел – 97,27% и ограничено в община Твърдица;
- *защитни горски пояси* – общата им площ е 4821 ha, от която 4546 ha залесена и 274 ha незалесена
- *защитни гори за борба с ерозията* - 3 830 ha общо, от които 3 120 ha върху залесена площ и 710 ha незалесена.

Специални горски територии:

- *включени в границите на ЗТ по смисъла на ЗЗТ* – общо 14749 ha, от които 86.7% са в община Сливен; 13377 ha са залесени и 1 372 ha – незалесени;
 - *включени по реда на ЗБР* – общо 62920 ha, от които 59380 ha залесени и 3540 ha - незалесени; с най-висок относителен дял тези гори са в община Котел – 64,9%, следвана от община Сливен – 35,2%;
 - *други специални горски територии, върху които по реда на други закони са определени и въведени особени статутни и режими* – общо 94 ha, от които 13 ha залесени и 82 ha – незалесени, разпределени почти по равно между общините Сливен и Твърдица;
 - *семеипроизводствени насаждения и градини* – 311 ha, основно в община Котел и ограничено разпространение в общините Нова Загора, и Сливен;
 - *горски разсадници* – 19 ha, от които 71% в община Сливен и ограничено по площ в общините Нова Загора, и Сливен;
 - *опитни и географски култури* – 3 ha на територията на община Сливен;
 - *дендрариуми, научно-изследователски и учебно опитни гори* – няма;
 - *научноизследователски и учебно-опитни гори* – в област Сливен не са налични;
 - *бази за интензивно стопанисване на дивеча* – съгласно регистъра на ИАГ, дирекция „Ловно стопанство“ са с обща площ 437,38 ha, от която 375,50 ha залесена и 61,88 ha незалесена, с посочено разпределение в общините Сливен и Твърдица;
 - *гори с рекреационно значение* – общо 2 187 ha, от които 1 859 ha залесена и 327 ha – незалесена, пространствено, 74,3% от е гори са в община Котел, следвана от община Нова Загора – 22,8% и ограничено в община Сливен – 2,9%;
 - *гори за поддържане на ландшафта* – 1 204 ha изцяло залесена площ.
- гори с висока консервационна стойност* – както следва: ВКС 1: 65324 ha; ВКС 2: 143401 ha; ВКС 3: 11595 ha; ВКС 4: 14890 ha; ВКС 6: 2627 ha.

Стопански горски територии

Стопанските горски територии са с обща площ 665,0 ha, от която 479,0 ha залесена и 186,0 ha незалесена, с посочено разпределение в общините Сливен и Твърдица.

Зони за защита от урбанизация

Зоните за защита от урбанизация са с обща площ 7092,9 ha, от която 3182,5 ha залесена и 3910.4 ha незалесена, с посочено разпределение в общините Котел, Нова Загора, Сливен и Твърдица.

Зоните за защита от урбанизация са определени по специално разработена за целта методика, подробно представена в Приложение 5 на ОПРГТ чрез натрупване на всички функционални зони и допълнителни категории, определени в методиката са определени

зони за свръхосигуряване („гореща точка на осигуряване“) на екосистемни ползи в конкретната географска среда. След експертен анализ на процентните съотношения „полигони-брой ползи“ и географските особености на територията е взето решение за „зони на свръхосигуряване“ да бъдат приети полигоните, предоставящи поне 16 обществени ползи. Резултатите от тази методика са допълнени от предложения на общините за зони за защита от урбанизация, направени след социологическо проучване. Освен това са взети предвид наблюденията на малкия креслив орел и подотделите, в които са регистрирани такива наблюдения, също са включени в зоните за защита от урбанизация.

Зони за изграждане на ски писти и съоръженията към тях

Съгласно предоставено инвестиционно предложение намерение в община Твърдица е предвидено изграждането на ски зона около връх Чумерна. Планирано е изграждане на туристически комплекс, съдържащ ски зона оборудвана със седалков лифт с дължина от 1700 m, започващ с начална станция в местността „Циганска поляна“ с 1143 m надм. в. и крайна станция с кота 1504 m надм. в. - билото преди върха. Седалковият лифт с капацитет 2100 души на час ще обслужва три ски писти с обща дължина 5844 m и денивелация 361 m. Предвидено е на една от ски пистите, която е за начинаещи скиори, да бъде обслужвана от ски влек с дължина 900 m. Ситуирането на двете селища съответно е с локация землищата на бившите рудници Твърдица и Шешкинград. Площта на горските територии, които ще бъдат засегнати е **973,7 ha** при включване в „Зони за изграждане на ски писти и съоръженията към тях“.

Горски територии за възмездни обществени екосистемни ползи

В ОПРГТ за област Сливен са идентифицирани различни видове възмездни обществени екосистемни ползи по чл. 248, ал. 2 от ЗЗ за горските територии /ГТ/, представени по площ и относителен дял спрямо ГТ в областта, както следва:

- защита срещу ерозия на почвата от лавини и наводнения – 52615,5 ha или 33,8%;
- обезпечаване на количеството и качеството на водата – 9603,4 ha или 6,2% ;
- поддържане на биологичното разнообразие – 78029,9 ha или 50,2%;
- екраниране, поглъщане на шум и замърсители, поддържане на микроклимат – 7657,2 ha или 4,9%;
- осигуряване на условия за рекреация и туризъм – 1724,0 ha или 1,1%;
- поддържане на традиционния ландшафт – 6338,0 ha или 6,8%;
- защита на природното и културното наследство – 64269,2 ha или 41,4%;
- защита на инфраструктурни обекти и съоръжения – 14294,0 ha или 9,2%;
- забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата – 3300,3 ha или 2,1%.

С най-голям относителен дял /50.2%/са горските територии, чиято възмездна полза е поддържане на биологичното разнообразие, а с най-малък /1.1%/ - осигуряване на условия за рекреация и туризъм.

Анализът на съществуващото състояние на околната среда в обхвата на проучваната територия дава основание за синтезиране на резултатите и оценка на развитието и взаимовръзката на аспектите и факторите на околната среда без прилагането на плана, както следва:

Аспекти	Очаквано развитие на компонентите без прилагане на плана
Климат	Невъзможност за идентифициране, прилагане и контрол при избор на мерки за адаптация към изменението на климата, както и за тяхното адекватно планиране и прилагане
Повърхностни води	Влошаване качествено състояние на водите в резултат от неподходящо ползване/поддържане на горските територии Безплановата сеч ще допринесе до загуба на влагозадържащата функция на гората
Геоложка основа	Потенциално е възможно активизиране на проявени ерозионни и свлачищни процеси и явления в резултат както на естествени климатични фактори (температура, валежи), така и на техногенно въздействие. Предпоставка за такива процеси и явления в област Сливен са стръмните терени, изградени от сравнително слаби и/или силно напукани скали. Без прилагането на ОПРГТ е потенциално възможно активизиране на проявени ерозионни и свлачищни процеси и явления в резултат както на естествени климатични фактори (температура, валежи), така и на техногенно въздействие. Предпоставка за такива процеси и явления в област Сливен са стръмните терени, изградени от сравнително слаби и/или силно напукани скали. Основните проблеми за земните недра в горските територии произтичат от проявените ерозионни и свлачищни процеси и явления, за защита от които горските стопанства следва да изпълняват противоерозионни мероприятия.
Подземни води	Към 2023 г количественото състояние на 18 подземни водни тела, части от които попадат на територията на община Сливен, е добро. Химичното състояние на 11 от тях е добро, а на седем подземни водни тела е лошо поради отклонения от СКОС по показателите нитрати, манган, флуор, фосфати, естествен уран и обща алфа активност Поддържането и управлението на горските територии има важно значение за опазване на водните ресурси, предназначени за питейно – битовото водоснабдяване на населението, поради което нереализираното на ОПРГТ би могло да се отрази негативно върху постигането на целите за добро количествено и химично състояние на подземните води, предвидени в ПУРБ 2022-2027 г на Басейнови дирекции „Дунавски район“, „Черноморски район“ и „Източноевропейски район“.
Земни и почви, земеползване	Опасност от засилване на ерозионните процеси
Ландшафт	Възможно прекомерно натоварване на територии, основно рекреативни ландшафти, нарушаване на естетическата хармония на ландшафти от неподходящо изградени обекти и съоръжения, премахване на растителност и засилване на процесите на ерозия Възможно нарушаване на екологичното равновесие в ландшафта при увеличения брой посетители в отделните територии и разминаване на туристическите потенциал и капацитет Възможно намаляване относителния дял на ландшафтите с висока естествена устойчивост
Биоразнообразие	Възможно неблагоприятно въздействие върху природни местообитания и видове с консервационна значимост, свързани със съответните местообитания Възможно разминавания между политиките в управлението на горските територии на различните административни нива, имащи отношение към ОПРГТ Респектирането на ролята и значенето на защитените територии и зони и отношението към тях ще остане без областен планов документ Влошаването на качествените и количествени параметри на повърхностните водни тела ще се отразят директно на флората и фауната в тях и ще повлияят негативно на биоразнообразието в района
Отпадъци	Няма промяна
Шум	Транспортната инфраструктура и свързаните с нея въздействия ще продължи да се развива без прилагане на пространствени вариантни решения вкл. забрани и ограничения
Културно наследство	Възможно преекспониране, респективно урбанистичното натоварване на едни локализации от обекти на КИН за сметка на други, които може да предизвика различни неблагоприятни въздействия върху обекта на ОПРГТ

Обществени екосистемни ползи	За обществените екосистемни ползи във връзка с чл.249 ал.8 съществува необходимост за разработване и приемане от компетентният орган на наредба по чл. 249, ал.8 от ЗГ.
------------------------------	---

С прилагането на ОПРГТ не се очаква възникване на нови или задълбочаване на съществуващите/прогнозни проблеми по отношение на сектора.

За категориите горски територии, в които е допустимо строителство и експлоатация на различни съоръжения и обекти (стопански гори и територии, зони за защита от урбанизация), има потенциална вероятност от отрицателно въздействие върху **качествата на атмосферния въздух** в зависимост от конкретните обекти и съоръжения и техните технически параметри. Касае се за неблагоприятно въздействие върху КАВ, което като правило би следвало да се разглежда като епизодично и управляемо.

Поддържането и управлението на горските територии има важно значение за опазване на **водните ресурси**, предназначени за питейно – битовото водоснабдяване на населението и в тази връзка от ключово значение е постигането на добра координация на всички нива при планирането на мерки и изпълнението на дейности по управление на водите, разписани в различни закони, подзаконови, нормативни и стратегически документи. Реализирането на ОПРГТ ще даде добро ниво на интегрираност между стратегическото планиране на горското стопанство и управлението на водните ресурси на регионално ниво за постигане на устойчиво развитие.

По отношение опазването на **ландшафта**, в ОПРГТ са формулирани мерки и изисквания, насочени към недопускане на нерегламентирани сечи и мероприятия, които могат да доведат до свлачищни процеси и ерозия, до замърсяване на водите във водните басейни, обезлесяване. Предвидено е използването и прилагане на адекватни лесовъдски мероприятия, съобразени със състоянието на най-уязвими горски екосистеми и локални ландшафти.

По отношение **биоразнообразието**, в свое становище с изх.№ЕО-23/16.08.2024г. МОСВ уведомява Възложителя на плана, че извършената проверка за допустимост по смисъла на чл. 36, ал. 2, във връзка с чл. 12, ал. 2 и 4 от *Наредбата за ОС* показва, че планът е **допустим** при съобразяване на произтичащите от него планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с:

- режимите на защитените територии, определени със ЗЗТ, заповедите за обявяването им и утвърдените планове за управлението им.

- режимите на защитени зони, определени със заповедите за обявяването им и утвърдените планове за управлението им.

Съгласно становище е изх. № 04-01-1326/A1/24.07.2023 г. на БДЧР, ОПРГТ на област Сливен няма да окаже значително въздействие върху водите и водните екосистеми при условие, че се спазят нормативните изисквания в становището и не се допуска замърсяване на водите и влошаване на водните тела.

Съгласно становище е изх. № ПУ-01-629/02.08.2023 г. на БДИБР, реализацията на ОПРГТ на област Сливен няма да окаже значително негативно въздействие върху водите и водните екосистеми при спазване на забраните и ограниченията, свързани с действащата нормативна уредба, както и при съобразяване с Плана за управление на речните басейни (ПУРН) и Плана за управление на риска от наводнения (ПУРН) в Черноморски район за басейново управление.

След преглед на представената информация и на основание чл. 36, ал. 3 от Наредбата за

ОС, е извършена преценка за вероятната степен на отрицателно въздействие, според която ОПРГТ на област Сливен **няма вероятност** да окаже значително отрицателно въздействие върху природните местообитания, местообитанията на видове и техните популации, предмет на опазване в защитените зони от мрежата Натура 2000, поради следните мотиви:

1. Реализирането на специфичните цели в ОПРГТ на област Сливен допринася за:

1.1. опазване и увеличаване площта и поддържане и подобряване състоянието на горите; гарантиране и поддържане на екосистемните, социалните и икономическите функции на горските територии; гарантиране и увеличаване производството на дървесина и недървесни горски продукти чрез природосъобразно стопанисване на горските територии; поддържане на биологичното и ландшафтното разнообразие и подобряване състоянието на популациите на видовете от дивата флора, фауна и микота; подпомагане и насърчаване на собствениците на поземлени имоти в горски територии, вкл. в изпълнение на международни и европейски ангажменти за съхранение на горските местообитания, подпомагащи поддържането и подобряването на състоянието на горските природни местообитания;

1.2. опазването на околната среда, като се очаква да се кумулира общ положителен ефект върху състоянието на компонентите на околната среда като ключови елементи на защитените зони;

2. Спазването на разписаните в ОПРГТ на област Сливен насоки за управление, забрани и ограничения би довело до създаване на благоприятни условия и възможности за устойчиво стопанисване на различните категории горските територии, което от своя страна е предпоставка за поддържане и/или подобряване на природозащитното състояние на природните местообитания, местообитания на видове и видове (вкл. птици), предмет на опазване в границите на защитените зони (мрежата Натура 2000).

3. Реализирането на ОПРГТ не предполага антропогенно въздействие, което да причини значително по степен безпокойство, предмет на опазване в защитените зони, водещо до или прогонване на видовете, вкл. птици., респ. до намаляване на числеността и плътността им.

4. Не се очаква генериране на емисии и отпадъци във вид и количества, които да окажат значително отрицателно въздействие върху защитени зони.

5. Не се очаква значително кумулативно отрицателно въздействие върху природните местообитания, местообитанията на видовете и видовете, предмет на опазване в защитените зони от реализацията на ОПРГТ спрямо одобрените до момента други инвестиционни предложения, планове, програми и проекти.

6. Прилагането на ОПРГТ на обл. Сливен не предполага отрицателно въздействие върху специфичните и подробни цели на опазване на защитените зони, както върху целостта на защитените зони и свързаността между тях.

Отношение към плана и неговите отговорности могат да имат следните **екологични проблеми** и **параметри**, определящи същностната роля и философия на ОПРГТ и произтичащи от поставените цели и задачи:

-по отношение на **функционалното зонироване** на горските територии – не са налични екологични проблеми т.к. в действащите ГСП са планирани необходимите лесовъдски мероприятия за екологосъобразно стопанисване, повишаване производителността на дървостойките и повишаване защитните и специалните функции на горските биоценози, съобразно предназначението на всяко отделно насаждение; насоките за управление на различните по функционално предназначение горски територии, определени от плана се изразяват в използването на минимални въздействия върху горските територии, посредством планирани сечи, залесявания и технологиите за тяхното изпълнение, подобряване на техните водоохранни и водозащитни функции и подобряване водния баланс на дадена територия и множество други подобни изисквания и насоки;

- по отношение на **земните недра** съществуващите екологични проблеми произтичат от обстоятелството, че земните недра са подложени както на естествени, така и на антропогенни въздействия, вред които, предимно в урбанизираните територии и пътищата, са механично нарушаване на приповърхностния слой от изкопни и насипни работи за жилищна, комунална, транспортна, курортно-рекреационна и друга строителна дейност, замърсяване с отпадъчни води от утечки в канализационната мрежа и от септични ями, с нефтопродукти и други опасни вещества при пътно-транспортни произшествия и пр. Релефът със стръмните склонове, климатичните и хидроложките условия, литолого-петрографският състав и напукаността на скалите, както и окаerstenостта на карбонатните разновидности, изграждащи геоложката среда, са способствали проявата на физико-геоложки процеси и явления, всред които по-съществено развитие в горските територии на област Сливен имат ерозионните, карстовите и гравитационните процеси и явления -сипей, срутища, свлачища.

- по отношение на **подземните води** рискът за непостигане на екологичните цели по отношение на количественото и химичното състояние на подземните водни тела се обуславя от наличието на натиск от човешка дейност. Различните видове натиск, потенциално допринасящи за риска за непостигане на добро химично и количествено състояние на подземните води на територията на област Сливен са:

Точкови източници на замърсяване:

- Зауствания на битови отпадъчни води - градски канализации мрежи и пречиствателни станции за отпадъчни води (ПСОВ):

- канализационна мрежа на гр. Котел и на с. Жеравна, община Котел;

- канализационна мрежа и ПСОВ на гр. Сливен;

- канализационна мрежа и ПСОВ на гр. Нова Загора;

- Населени места без или с частично изградени канализационни мрежи.

- Промислени инсталации:

- „Е. Миролио“ АД – Производство на конфекционирани текстилни изделия в гр. Сливен;

- „Свиком“ ЕООД – отглеждане на свине в гр. Сливен;

- Ферми и съоръжения за съхранение на пестициди и торове:

- 48 Б-Б кубове в с. Еленово, община Нова Загора;

- пет Б-Б кубове в с. Полско Пъдарево, община Нова Загора;

- 88 Б-Б кубове в с. Злати войвода, община Сливен;

- един склад за пестициди в с. Калояново и един склад в гр. Сливен, община Сливен;

- един склад за пестициди в с. Кортен, община Нова Загора;

- Депа за битови, строителни и промишлени отпадъци:

- депо в гр. Котел, община Котел;

- общинско депо в с. Езеро, община Нова Загора; общинско депо в с. Сотирия, общ. Сливен;

- сгуроотвал на „Топлофикация-Сливен“ ЕАД;

- Мини, хвостохранилища (с площ до 0,25 км²):

- хвостохранилище „Сливен“, община Сливен;

- 18 концесии на находища на индустриални минерали, скално-облицовъчни материали, строителни материали, твърди горива /въглища/, описани по-горе;

- съществуващи незаконни сметища, предимно покрай пътищата.

Оценката на натиска върху подземните водни тела от точкови източници е изчислена, като е разделена сумарната засегната площ на общата разкрита площ на водното тяло. Когато сумата на повлияната площ от точкови източници превишава 33 % от разкритата площ на съответното подземно водно тяло се счита, че идентифицирания натиск е значим.

На територията на област Сливен няма определени подземни водни тела, за които натиска от точкови източници на замърсяване да е значителен.

Дифузни източници на замърсяване:

- селско стопанство (обработваема земя, трайни насаждения, пасища, комплекси от раздробени земеделски земи, естествени тревни площи);
- населени места без изградена канализация;

Оценката на натиска върху подземните водни тела от дифузни източници е изчислена като сумарната засегната площ спрямо общата разкрита площ на водното тяло. Когато сумата на повлияната площ от дифузни източници превишава 75 % от разкритата площ на съответното подземно водно тяло се счита, че идентифицирания натиск е значим.

В териториалния обхват на област Сливен значим натиск от дифузни източници на замърсяване (сумата на повлияната площ от дифузни източници да превишава 75 % от разкритата площ на ПБТ) има върху подземни водни тела BG3G000000Q004, BG3G000000Q05, BG3G000000NQ012, BG3G000000NQ015, BG3G000000Q054, BG3G0000PgN019.

Натиск от водовземане:

Като значим натиск от водовземане за подземните води е определено всяко черпене или група черпения в определен район, при който експлоатационният индекс (съотношение между общото черпене от ПБТ/част от ПБТ и разполагаемите ресурси) е над 40 %. На територията на област Сливен **няма значим натиск от водовземане** върху подземните водни тела.

- по отношение целите на управлението на **горските територии и ловното стопанство** — в горите в областта незаконни сечи ще продължат да бъдат проблем, което вероятно е свързано с недостатъчно ефективен контрол; извършването на сечи в много случаи води до компрометиране размножаването на определени животински видове и/или безпокойство на животински видове в техните места за почивка, концентрация и размножаване; Намалването на незаконните сечи е свързано и с работа с местните общности - включване на местните общности в управлението и опазването на горите; развитие на местната икономика, което да доведе до алтернативни форми на доходи, които не зависят от незаконния добив на дървесина; подкрепя за устойчиво горско стопанство — насърчаване на устойчиви практики в горското стопанство и предоставяне на финансови стимули и техническа помощ и обучение на персонала на дърводобивните фирми; повишаване на обществената осведоменост — обществото трябва да е добре осведомено относно ценността на горите и вредите от незаконните сечи и др; Чрез лесовъдските системи за стопанисване се създават места за почивка, концентрация и размножаване, с оглед обогатяване на хранителната база и създаването на укрития, каквото всъщност представляват създадените сечища под формата на котли в насажденията. Това е изключително важно, особено като се има предвид все по-интензивното селско стопанство в района.

- по отношение възмездното **ползване на обществените екосистемни** ползи — запасът на горите в областта от 25998176 m³ стояща маса с клони съответства на 10067161 m³ стояща маса без клони, които до сега не са имали стопанско значение и са определяни с приблизителни количества от стъблени запас; навлизането на технологията за дробене може да мобилизира тази маса като местен възобновяем източник на енергия; материалът на съхнещите култури е използваем и напоследък преобладава стремеж те да се възобновяват с естествената широколистна растителност; горите в областта (и като цяло в страната) винаги са изпълнявали множество функции, включително и стопанска (каквато са само 0,42 % от горите в областта), като играят изключително важна роля в икономиката и поминъка на местното население. От друга страна, ако се има предвид, че клоните като ресурс не се използват пълноценно, защото се оставят в насажденията след извеждане на сеч следва да се посочи, че съгласно чл. 65, ал. 2, т. 7 от Наредба № 8 за сечите в горите, изискващ поддържане на минимум 10 % от запаса на насажденията като мъртва

дървесина, която е допълнителна предпоставка за биологичното разнообразие в горите; горските територии, от които е добито дървесина не могат да се считат за територии без стопански функции; използването на дробилна техника би могла да бъде полезна при остатъчната дървесина над минимума от 10 % и в насаждения с проведени санитарни сечи, където оставянето на клони и мъртва дървесина би застрашило здравословното им състояние.

- по отношение **зоните за защита от урбанизация** – тази тема е с подчертано екологично значение; определени са по специално разработена за целта методика чрез натрупване на всички функционални зони и допълнителни категории, определени в методиката за свръхосигуряване на екосистемни ползи в конкретната географска среда, предоставяща поне 16 обществени ползи; освен това са взети в предвид наблюденията на малкия креслив орел, регистрирани в зоните за защита от урбанизация; тази категория принадлежи към специалните горски територии, стопанисването на които се извършва съгласно ЗБР, Заповедите за обявяване, планове за управлението им и с “Ръководство за устойчиво управление на горите в Натура 2000”, с разписани режими за устойчиво управление на горите в мрежата Натура 2000; към зоните за защита от урбанизация са добавени и горите във фаза на старост.

- определяне на **основните дървесни и храстови видове** за залесяване – с оглед негативното влияние на климатичните промени - засягане на иглолистните насаждения от процесите на засушаване, основните дървесни видове за залесяване следва да бъдат местните широколистни видове, използвани досега - бук, зимен дъб, благун, цер, явор и др. Иглолистните дървесни видове, с които се е залесявало е необходимо все по-рядко да намират място в оформящите се устойчиви горски екосистеми.

- определяне на конкретните горски територии и зоните извън тях, в които ползването на **обществени екосистемни ползи** е възмездно – определеното в плана значително разнообразие от стопански дейности, насочени към защита срещу ерозия на почвата от лавини и наводнения, обезпечаване на количеството и качеството на водата, поддържане на биологичното разнообразие, екраниране, поглъщане на шум и замърсители, поддържане на микроклимат, осигуряване на условия за рекреация и туризъм, „поддържане на традиционния ландшафт, защита на природното и културното наследство, защита на инфраструктурни обекти и съоръжения, забавяне и регулиране на въздействията от промените на климата, гарантират опазването на горските територии в областта и пълно респектиране на средозащитните им и средообразуващи функции;

- идентифициране и включване в процеса на планиране на заинтересовани лица – необходимо подобряване на медийните контакти и засилване мерките за връзки с други заинтересовани организации и институции; подпомагането на образованието и обучението на подрастващите е една от мерките, които допринасят за по-доброто разбиране и подкрепа за работата на горските стопани; предложената от плана публичност и прозрачност на планираните лесовъдски мероприятия за стопанисване на горите и предоставяне на незащитена информация на заинтересованите страни ще повиши осведомеността на обществото и квалификацията на заинтересованите лица в процеса на управление на горските ресурси;

- по отношение на социалните ползи информираността на населението е сравнително ниска и това често е свързано с проява на екологични проблеми от различно ниво, по-често незначителни; чрез изпълнение на насоките в плана ще се привлече обществен интерес и личната отговорност на хората за опазването и поддържането на горските територии.

По отношение на общата концепция на плана и структурата на ОПРГТ на област Сливен и принципните насоки за пространствено развитие го определят като планов

документ, насочен към екологосъобразно устройство на горските територии в обхвата на областта с изисквания, имащи конкретни регулиращи функции.

Планът е ориентиран към максимално ограничаване на неблагоприятните последици от съществуващото състояние на горските територии и по-нататъшно социално-икономически мотивирано протичане на управленските процеси. Този подход осигурява постигане на баланс между различните аспекти на средообразуващите и средоопазващи функции и изисквания. Възприето е бъдещото устройство на защитените територии и зони да се съобразява стриктно с Плановите за управлението им, заповедите за обявяване и стандартните формуляри.

ОПРГТ се стреми да реши установените в процеса на анализ на съществуващото състояние и установени проблеми в горските територии с помощта на **5 приоритетни направления**, както следва:

- **Приоритетно направление № 1. Устойчиво стопанисване и ползване в горите-** обхваща както ползването на горите и техните материални ресурси (основни и странични/специални ползвания), така и проблемите, свързани с опазването, организацията на дейностите в горите и взаимодействията между собственици, стопани и ползватели. В този приоритет влизат не само проблеми, свързани със стопанисването на горите, но и проблеми, породени от провеждането на дейностите в тях. За подобряване на състоянието и решаване на проблемите към това приоритетно направление са определени следните **оперативни цели**, насочени към подобряване състоянието на горите и тяхното устойчиво ползване - устойчиво ползване на дървесината от района и оползотворяване на дървесната биомаса, устойчиво ползване на недървесните горски ресурси - горски билки гъби и дивеч, поддържане на актуална и достъпна база от данни и карти за горите, функционално зонироване, екосистемни услуги, биоразнообразие на общинско и областно ниво, поддържане на актуална база данни за семеипроизводствените насаждения и градини и модернизиране на горските разсадници.

- **Приоритетно направление 2 – Развитие на устойчив туризъм** - развитието и повишаването на туристическия потенциал е приоритетно направление на ОПРГТ, решението на което се търси чрез следните **оперативни цели** – развитие на съществуващите продукти на устойчивия туризъм и създаване на нови туристически пакети с участие на горски обекти и горски територии, дигитализация и популяризиране на природното наследство и увеличаване на рекреационната пригодност на горските територии, съхранение и устойчиво използване на природните ресурси, създаване на зелени зони около населените места, водните площи и промишлените обекти, включване на елементи от горските територии в рекламата на дестинацията. развитие на компонентите на туристическата инфраструктура в горските територии. маркетингова стратегия и рекламна политика на туристическите обекти в горските територии.

- **Приоритетно направление №3. Подобряване на инфраструктурата** – този приоритет визира подобряване състоянието на горската пътна мрежа, изграждане на нови пътища за по-голяма достъпност до отдалечените дърводобивни обекти, което се предвижда да се постигне чрез следните **оперативни цели** - възстановяване и поддържане на пътищата за достъп и движение в горските територии, поддържане и изграждане на технически съоръжения и инфраструктура, развитие на специализираната туристическа инфраструктура около населените места, както и в околоселищните горски територии.

- **Приоритетно направление №4 - Управление на природните в т.ч. и на водните ресурси** – основната цел е поддържане на съществуващата система за водоснабдяване, изграждане на нови водохващания и водопроводи, сондиране за откриване на нови водоизточници, развитие на горско-пътната мрежа за достъп до ресурсите. За решаване на съществуващите проблеми, ОПРГТ разграничава следните **оперативни цели** -

възстановяване и поддържане на пътищата за достъп и движение в горите, инициране на промени в нормативната база, регламентиращи отчисления от таксите за дървесина на корен за ремонт, поддържане и изграждане на нова горско-пътна мрежа, предприемане на мерки и изграждане на съоръжения за укрепване на свлачищните терени покрай пътищата в горските територии, редовно почистване и поддържане прилежащата на горско-пътната мрежа инфраструктура, развитие на специализираната туристическа инфраструктура около населените места, както и в околоселищните горски територии.

• **Приоритетно направление №5. Връзки с обществеността, обучение, взаимодействие между институциите** – този приоритет има за цел установяване и поддържане на стабилни връзки между общините, ЮИДП, ДГС, ДЛС и останалите институции и местното население, подобряване на медийните контакти и засилване на мерките за връзки с други заинтересовани организации и институции, подпомагането на образованието и обучението на подрастващите е една от мерките, които допринасят за доброто разбиране и подкрепа за работата на горските стопани, чието постигане се предвижда да се реализира чрез следните **оперативни цели** - повишаване осведомеността на обществото и квалификацията на заинтересованите лица, приобщаване на обществеността към проблемите на горите и горското стопанство, взаимодействие между различните институции и обучение, внедряване и използване на ГИС в работата на институциите от горския сектор в област Сливен.

С прилагането на плана се очаква съответно развитие на компонентите и факторите на околната среда, чиито подробен анализ позволява да се направят съответните кратки и изводи /вж. долната таблица/.

Компоненти и фактори	Очаквано развитие на аспектите на околната среда и възможни въздействия върху тях
Климат	Предложенията на ОПРГТ за устойчиво стопанисване и ползване на горските територии, както и мерки за адаптация към климатичните промени се очаква да имат положително въздействие върху състоянието на атмосферния въздух и микроклиматичните елементи.
Повърхностни води	Предвижданията за поддържане на съществуващата система за водоснабдяване, изграждане на нови водохващания и водопроводи, откриване на нови водоизточници, развитие на горско-пътната мрежа за достъп до ресурсите ще допринесат за подобряване санитарното и екологично състояние на населените места и туристическите обекти. Въздействията върху околната среда от предвижданията на плана ще са положителни, значими, постоянни, дълготрайни и необратими
Земни недра, подземни води	Очакваните въздействия от прилагането на ОПРГТ при управлението на горските територии са косвени, вторични, постоянни и положителни по отношение на земните недра. Не се очаква кумулативно въздействие.
	Въздействието на ОПРГТ върху подземните и минералните води се очаква бъде неутрално до положително, пряко, непряко и вторично. Реализацията на плана, заедно с прилагането на други стратегически документи и планове (ПУРБ 2022-2027 г на Басейновите дирекции „Дунавски район“, „Черноморски район“ и Източнобеломорски район“, Плановете за интегрално развитие на общините Сливен, Котел, Твърдица и Нова Загора за периода 2022-2027 г и др. във водния сектор, ще имат кумулативно, дългосрочно и положително въздействие.
	Реализацията на планираната ски зона е с потенциал да окаже отрицателно, пряко, постоянно, дългосрочно въздействие върху земните недра
	Дейностите по възстановяване и поддържане на пътищата за достъп и движение в горите, изграждането на съоръжения за укрепване на свлачищните терени покрай пътищата, поддържането на маршрутите и туристическа инфраструктура в горските територии могат да окажат незначителни, краткосрочни до средносрочни, временни, отрицателни въздействия върху подземните води.
Земни и почви	Не се предвиждат дейности, свързани с обезлесяване, което да доведе до активизиране на ерозионни процеси, срутища и свлачища.

Компоненти и фактори	Очаквано развитие на аспектите на околната среда и възможни въздействия върху тях
Зелени площи	Предвижданията на плана включват създаване на зелени зони около населените места, водните площи и промишлени обекти, което се разглежда като положително за околната среда предложение на плана
Ландшафт	Запазването на относителния дял на ландшафтите с генетична устойчивост на ниво област е с положително въздействие по отношение качествата на околната среда
Биоразнообразие, защитени територии и зони	Цялата концептуална основа на плана е обвързана със създаването на устойчиво стопанисване и ползване на горските територии и в този смисъл предвижданията на плана не са свързани с негативни въздействия върху биоразнообразието в областта Управлението на горските територии в защитените зони от Натура 2000 и на териториите по ЗЗТ се извършват съгласно системата от режими и мерки за стопанисване на горите, попадащи в горски типове природни местообитания, което е гаранция за тяхното опазване
Отпадъци и опасни вещества	Няма промяна предвид работещите регионални системи Не се очаква засягане на територии или въздействие от образувани отпадъци при прилагането на плана. Планът не е свързан с употребата и съхранението на опасни химични вещества, нито с риска от големи аварии, съответно не се очаква негативно въздействие по този фактор на околната среда
Вредни физични фактори	Рационализирането на предложенията за усъвършенстване на инфраструктурата за развитие на туризма ще осигури по-благоприятен режим на ползване на горските ресурси, респ. с относително намалени вредни емисии – шум и замърсяване на въздуха Предложеното от плана функционалното зонироване и формулираните насоки, забрани и ограничения в плана не предполагат проява на значими източници на шум, йонизиращи и нейонизиращи лъчения и топлинно замърсяване.
Културно наследство	Цялостната концепция на плана за опазване и валоризиране на недвижимото културно наследство на областта е съзвучна с постановките на Закона за културното наследство
Човешко здраве	В плана не се съдържат предложения, изисквания, мерки или действия, предизвикващи неблагоприятни въздействия върху човешкото здраве

Мерките за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно отстраняване на неблагоприятните последици от реализацията на плана, които предлага ЕО са показани в следващата таблица.

Аспект	Мярка	Очаквани резултати	Фаза
Атмосферен въздух	Стимулиране ползването на алтернативни екосъобразни енергийни източници /т.н. зелена енергия/ за сградите на горските стопанската и друга сградна инфраструктура	Подобряване качествата на въздушната среда	При прилагане на плана
	при евентуално извършване на строителни дейности следва да се спазват конкретно приложимите разпоредби на чл.70 Наредба 1 за норми за допустими емисии вредни вещества (замърсители), изпускани атмосферата от обекти и дейности с неподвижни източници на емисии		При прилагане на плана
Повърхностни води	Всички устройствени и строителни инициативи и свързаните с тях планове и проекти, засягащи водните обекти следва да се процедурат при стриктно спазване на законоустановените процедури- РИОСВ, Басейнова дирекция, и се съобразяват с ПУ на речните басейни и ПУ на риска от наводнения	Подобряване качеството на водоснабдяването и спестяване на ресурс	При прилагане на плана
	Осъществяването на дейности в границите на СОЗ е необходимо да бъдат съобразени с предвидените забрани и ограничения в съответствие с Приложения №№1 и 2, на	Спазване на забраните и ограниченията, определени със	При прилагане на плана

	Наредба №3/2000г. в зависимост от типа на водоизточника.	съответните заповеди	
Земни недра и подземни води	За функционална категория <i>A(2)Горски територии за защита на водите</i> да се включат забраните и ограниченията, предвидени в чл. 118а и чл. 118в от Закона за водите и регламентирани Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, а именно: – в пояс I на СОЗ се разрешават само дейности, свързани с експлоатацията на – водоизточника и/или съоръжението; – в пояс I на водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване от повърхностни води и от води на естествени извори се разрешават и дейности, свързани с изпълнението на противоерозионни, залесителни и отгледни горскостопански мероприятия; – забрана в пояс II и пояс III за „Пряко отвеждане в подземните води на води, съдържащи опасни и вредни вещества; – забрана в пояс II и ограничения в пояс III за: дейности, които водят до непряко отвеждане на опасни вещества, в т.ч. на земната повърхност и между земната повърхност и водното ниво; използване на препарати за растителна защита, в т.ч. и разпръскването им с въздухоплавателни средства.	Подобряване и/или запазване на доброто състояние на подземните води, използвани за питейно-битово водоснабдяване	В окончателния проект на плана
	Около водоземните съоръжения от подземни води за питейно-битово водоснабдяване да се обособят СОЗ съгласно Наредба № 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.	Подобряване и/или запазване на доброто състояние на подземните води, използвани за питейно-битово водоснабдяване	При прилагането на плана
	Мерки, предписани в ПУРБ 2022-2027 г на Басейновите дирекции: – Мярка GD_1 с код на действие за изпълнение GD_1_2. Забрана или ограничаване на дейности, които увеличават риска за пряко или непряко отвеждане на приоритетни и опасни вещества или други замърсители в подземните води, включително разкриването на подземните води на повърхността, чрез изземване на отложенията и почвите, покриващи водното тяло. – Мярка DW_1 с код на действие за изпълнение DW_1_2. Забрани и ограничения за изпълнение на дейности в зоните за защита	Подобряване и/или запазване на доброто състояние на подземните водни тела.	При прилагането на плана

	на питейните води и в определените санитарно-охранителни зони (СОЗ) и буферните зони около водоземните съоръжения/системи;		
	Проектирането и строителството на нови обекти и съоръжения в горските територии да бъде съобразено със предвидените забрани и ограничения, регламентирани в Закона за водите	Подобряване и/или запазване на доброто състояние на подземните водни тела	При прилагането на плана
	Горскостопанските дейности, които засягат границите на санитарно-охранителните зони на водоизточниците за питейно битово водоснабдяване от подземни води е необходимо да бъдат съобразявани с режима на експлоатация на зоните и с предвидените забрани и ограничения в Приложения № 2, към чл.10, ал.1 на Наредба № 3/16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди, както и в Приложение №1* към Националния каталог от мерки за буферните зони с радиус 1000 m около водоземните съоръжения/системи без учредени СОЗ.	Подобряване и/или запазване на доброто състояние на подземните водни тела.	При прилагането на плана
Земи и почви	Провеждане на рекултивация на нарушени земи и възстановяването им като горски територии, освен в случаите, когато е определена друга бъдеща функция	Опазване на ценни земеделски земи	При прилагането на плана
	Инвентаризиране на земите, заети от изредени култури и насаждения с цел планиране на дейности за противоерозионно залесяване	Подобряване противоерозионната защита на почвите и повишаване влагозадържащата способност на горите	При прилагането на плана
Биоразнообразие**	Устойчиво управление на горите чрез запазване на биотопните дървета и на съответстващо количество мъртва дървесина в горските екосистеми.	Опазване на биоразнообразието	При прилагането на плана
	Залесяване с местни дървесни видове и произходи и съобразяване на интензивността на сечите с растежния потенциал на дървостойките и функциите и категориите на горите.		
	Ограничаване изсичането/подмяната на коренната горскодървесна растителност и употребата на биоциди, хормони и препарати за растителна защита		
	Поддържане на 10% от общата площ на горските типове природни местообитания по т. 2.1 в защитената зона като гори във фаза на старост.		
	Подмяна на инвазивните чужди видове дървета и храсти с местни видове след премахването им от характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с		

	храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси и живи плетове).		
	Прилагане на разновъзрастни лесовъдски системи в природно местообитание с код 91M0 за превръщане на издънковите насаждения в семенни и запазване, и където е уместно, възстановяване на типовоспецифичните хидроморфологични условия в природно местообитание с код 91E0*.		
	Изключване от списъците за залесяване на дървесни и храстови видове от инвазивни чужди видове съгласно Атлас на инвазивните чужди видове.		
	Залесителните мероприятия да се извършват с подходящи местни видове, с цел запазване от инвазия на чужди и несвойствени видове в граничните местообитания		
Ландшафт	В горските територии за поддържане на ландшафта да се провеждат отгледни и други сечи по състояние на насажденията и културите, с определената по Наредба № 8 интензивност на сечта.	Запазване автентичността на ландшафта	При прилагане на плана
	Ниската лесистост на община Нова Загора изисква провеждане на залесителни мероприятия в общината	Подобряване качествата на околната среда в общината	При прилагане на плана
Здравен риск	Осъществяване на дейност в границите на пояси II и III, за която е регламентирано ограничение или ограничение при доказана необходимост, се разрешава само ако инициаторите на дейността с конкретни изследвания и оценка на въздействието върху околната среда докажат, че дейността няма да доведе до негативни последици за водоизточника	Опазване на човешкото здраве	При прилагане на плана
	В случай на действия по реализация на инвестиционното намерение за изграждане на вилни селища и ски писти, на територията на бившите рудници Твърдица и Шешкинград, Община Твърдица, да се изготви анализ с информация и данни, относно провеждана рекултивация след закриване на разкривката на терените на рудниците, включително да бъде оценен периода, в който по естествен път ще бъдат неутрализирани евентуално съществуващи в почвата замърсители, както и да бъде изведено заключение относно допустимостта от реализацията на инвестиционното предложение, с оглед недопускане на риск за общественото здраве;		При прилагане на плана
	При планиране и използване на препарати за растителна защита за борба с вредителите в горски територии да се прилагат относимите забрани и ограничения от Актуализирания Национален план за действие за устойчива употреба на пестициди в Република България		При прилагане на плана
	При изпълнението на ОПРГТ стриктно да се спазват изискванията на Правилата за здравословни и безопасни условия на труд в горските територии (обн., ДВ бр. 38 от 2019г.).		При прилагане на плана

Други	Интегриране на концепцията за екосистемни услуги в общинските планове за устройство и развитие	Разширяване на достъпа до екосистемни услуги	При прилагане на плана
	В спешен порядък да бъде възложен и изработен План за управление на природен парк „Сините камъни“	Екологосъобразно управление на защитена територия	При прилагане на плана
	В окончателния проект на плана да бъдат отразени препоръките, разписани в раздел 8.3 на ЕО	Изпълнение на нормативни изисквания	В окончателния проект на плана

Забележка: *Забраните и ограниченията в Приложение №1 към Националния каталог от мерки могат да се прилагат след въведено законово изискване.

** По предложение на ИАГ мерките по компонент Биоразнообразие следва да се отнасят до управлението на горите в границите на защитените зони и да не се отнасят за горите извън тях.

Формулирани са и 6 мерки, предназначени за наблюдение и контрол по време на прилагане на плана.

В заключение, анализът и оценката на предвижданията на Областния план за развитие на горските територии на област СЛИВЕН дава основание за формулиране на следните основни **констатации**:

- ОПРГТ е планов документ, насочен към решаване на проблемите, свързани както с екологосъобразното устройство и ползването от горите и техните материални ресурси (основни и недървесни горски продукти и/или лечебни растения), така и с проблемите, свързани с опазването, организацията на дейностите в горите и взаимодействията между собственици, стопани и ползватели;

- направеният анализ на състоянието, законовата и нормативна осигуреност за устойчиво развитие на биологичното разнообразие и неговите елементи в горските територии на област Сливен, защитените територии обявени по ЗЗТ, попадащи в същия обхват и защитените зони обявени по ЗБР, потвърждава необходимостта от разработване и прилагане на ОПРГТ като обобщаващ областен стратегически документ;

- по отношение на биоразнообразието, защитените зони и територии планът предвижда респектиране на плановете за управление и заповедите за обявяване на защитените зони и територии, запазване на всички и развиване на нови зелени структури, осигуряващи естествена миграция на животински видове и изпълняващи климаторегулиращи, хидрологични, противоерозионни и др. подобни функции;

- планът предвижда запазване площта на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации, предмет на опазване в рамките на защитените зони, опазване естественото състояние на природните местообитания и местообитанията на видове; възстановяване при необходимост на площта и естественото състояние на приоритетни природни местообитания и местообитания на видове, както и на популации на видовете, предмет на опазване в рамките на защитените зони;

- направените препоръки в границите на защитените зони включени в ОПРГТ област Сливен, отнасящи се до стопанисване на типове горски природни местообитания са нормативно-целесъобразни;

- планът е ориентиран към развитието на различни форми на туризъм като приоритет за развитие на областта; отчетена е необходимостта от изграждането на горска инфраструктура, която да обслужва туристическата и горскостопанска дейност, като включва не само изграждането на еко-пътеки, информационни табели, туристически заслони, табла с информация, но и развитие на устойчив туризъм и в частност развитие на културен и етнотуризъм, на зимни спортове, на ловен и риболовен туризъм и пр.

- планът предлага подход за развитие на устойчив туризъм, който включва мерки по благоустрояване на съществуващата и изграждане на нова инфраструктура, на съществуващи и нови пешеходни туристически маршрути. Пълно развитие на

съществуващите ресурси като туристически продукт, чрез проучване, разработване и включване на нови туристически маршрути и други с цел развитие на целогодишен, устойчив, диверсифициран, с висока добавена стойност, специфичен за района на област Сливен висококачествен туристически продукт и се увеличи приноса на сектора за устойчивото общинско и регионално развитие.

- с предвижданията на плана се цели подобряване състоянието на горската пътна мрежа, изграждане на нови пътища за по-голяма достъпност до отдалечените дърводобивни обекти, укрепване на свлачищните терени покрай главните пътища, редовно почистване и поддържане пътищата през зимния период.

- предложените от плана насоки за устойчиво управление на ресурсите по общини и като цяло за областта са насочени към поддържане на съществуващата система за водоснабдяване, изграждане на нови водохващания и водопроводи, сондиране за откриване на нови водоизточници, развитие на горско-пътната мрежа за достъп до ресурсите, навременно отстраняване на аварии, недопускане на нерегламентирани сечи и мероприятия, които могат да доведат до свлачищни процеси и ерозия, а от там и до затлачване и замърсяване на водите във водните басейни;

- Планът отбелязва необходимостта от установяване и поддържане на стабилни връзки между общините, ЮИДП, ДГС, ДЛС и останалите институции и местното население, подобряване на медийните контакти и засилване на мерките за връзки с други заинтересовани организации и институции, подпомагане на образованието и обучението на подрастващите е една от мерките, които допринасят за по-доброто разбиране и подкрепа за работата на горските стопани;

- всички предвиждания на ОПРГТ относно опазването и социализацията на различните видове недвижими културни ценности са в съответствие със Закона за културното наследство и в този смисъл не носят никакви рискове опазването им;

- анализът на включените насоки по състоянието и стопанисването на горските територии в ОПРГТ област Сливен, законовата и нормативна осигуреност за устойчиво развитие по темата Биологично разнообразие, защитени територии и защитени зони Натура 2000 показва някои пропуски и несъответствия с нормативната уредба, цитирани в ОПРГТ, посочени в настоящия Доклад за ЕО, които следва да се отразят в окончателния проект на ОПРГТ област Сливен.

В заключение, авторският колектив, разработил Екологичната оценка на ОПРГТ на област СЛИВЕН предлага на Междуведомствената комисия – специализиран състав на Висшия Експертен екологичен съвет към МОСВ да приеме следното решение:

СЪГЛАСУВА

Проекта на Областния План за Развитие на Горските Територии на Област СЛИВЕН и разрешава преминаване към разработването на Окончателния проект, като при съставянето му се вземат в предвид и се отразят направените в Екологичната оценка анализи за състоянието на околната среда, синтеза на съществуващите и очаквани проблеми и мерките, предложени за преодоляването им.

*** **